

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

Magyar nyelvtan

A nyelvtan vizsga írásban történik: a tanulótól szövegértési, helyesírási és nyelvtani ismeretek ellenőrzését szolgáló feladatlap kitöltését kérjük.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Elvárt ismeretek:

*a vizsgázó legyen tisztában a helyesírási alapelvekkel,

*ismerje fel a magánhangzótörvényeket, a mássalhangzók hangkapcsolódási szabályszerűségeit

*ismerje fel a szavak szerkezetét (szótő + toldalékok: képző, jel, rag)

*hangalak és jelentés szempontjából tudja csoportosítani a szavakat (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú és hasonló alakú, rokon értelmű és ellentétes jelentésű, hangutánzó és hangulatfestő szavak)

helyesírási követelmények:

*a kiejtés szerinti szavainkban a magánhangzók és mássalhangzók időtartamának pontos jelölése

*a tanult és gyakorolt mássalhangzótörvények felismerése és helyesírása az egyes szavakban.

*a hagyományos írásmód szerinti családnevek helyesírása

Magyar irodalom

Az irodalom vizsga 5. évfolyamon szóbeli és írásbeli részből áll.

A számonkérés írásbeli része:

10-15 mondatos fogalmazás önálló alkotása. A tanuló által készített szöveget az 5. évfolyamon tanult és rögzített irodalmi ismeretek alapján értékeljük (mese írásakor használja a műfaji jellemzőket: mesekezdés, mesebefejezés, szófordulatok...stb.)

A szóbeli vizsga

A vizsgázó tanulónak az alábbi tételekből húzni kell egyet.

10 perc felkészülési idő után (vázlat készítésére van lehetőség, amit a diák használhat felelete közben) kerül sor a kapott téma kifejtésére.

Minden tételhez tartozik egy memoriter is, amit feleléskor el kell mondani.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Tételek 1. félév:

1. A vers és a próza jellemzői, különbségek

memoriter: Arany János: Családi kör

2. Mesék, mondák, mítoszok

memoriter: Arany János: Rege a csodaszarvasról ...

3. Petőfi Sándor élete, néhány tanult verse

memoriter: Füstbe ment terv, Egy estém otthon - választható

Tételek 2. félév:

4. Petőfi Sándor: János vitéz – az elbeszélő költemény jellemzői

memoriter: szabadon választott fejezet

5. Petőfi Sándor: János vitéz – költői képek, stíluseszközök

memoriter: szabadon választott fejezet

6. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – a regény jellemzői

olvasónapló bemutatása

Magyar nyelv és irodalom

6. évfolyam

Az irodalom vizsga 6. évfolyamon szóbeli és írásbeli részből áll. A szóbeli vizsga a tanár által választott két fogalom értelmezésével, illetve egy megtanult memoriter (lefordított címekből kell a vizsgázónak húznia) bemutatásával kezdődik, majd az alább felsorolt tételekből is húzni kell egyet és 10 perc felkészülési idő után (vázlat készítésére van lehetőség, amit a diák használhat felelete közben) kerül sor a kapott téma kifejtésére. A számonkérés írásbeli része: 10-15 mondatos fogalmazás önálló alkotása. A tanuló által készített szöveget a helyesírás, a fogalmazási készség (stílus, szerkezeti tagoltság) szempontjából egyaránt értékeljük.

A nyelvtan vizsga írásban történik: a tanulótól szövegértési-, helyesírási-, nyelvtani ismeretek ellenőrzését szolgáló feladatlap kitöltését kérjük.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Magyar irodalom

1.félév - témakörök

1. Monda, ballada, elbeszélő költemény
2. Arany János: Toldi

Tételek:

1. A monda (jellemzői, fajtái, példák)
2. Népballada és műballada (Kőműves Kelemenné és Arany János balladái)
3. Fazekas Mihály: Lúdas Matyi
4. Toldi 1-6. ének
5. Toldi 7-12. ének

2. félév-témakörök

1. Versek
2. Gárdonyi Géza: Egri csillagok
3. Világirodalmi ifjúsági regény

Tételek:

1. Janus Pannonius, a reneszánsz költő
 2. Balassi Bálint költészete
 3. Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez című költemény elemzése
 4. Gárdonyi Géza: Egri csillagok című regényének bemutatása
 5. Antoine de Saint Exupéry: A kis herceg című regényének bemutatása
- Fogalmak: monda, rege, ballada, időmértékes verselés, disztichon, elbeszélő költemény, epizód, tabló, mottó, konfliktus, allegória, metafora, megszemélyesítés, hasonlat, reneszánsz, epigramma, óda, regény
 - elvárt ismeretek: a tanuló tudjon megnevezni és felidézni két mondát; ismerje *Fazekas Mihály: Lúdas Matyi* című művét; ismerje *Arany János: A walesi bárdok* című balladájának történetét; ismerje a *Toldi* keletkezési körülményeit, cselekményét,

szereplőit; legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmányok (*Gárdonyi Géza: Egri csillagok; Antoine de Saint Exupéry: A kis herceg*) cselekményével, tudja felsorolni annak szereplőit

- memoriterek:

1. félév: Arany János: Mátyás anyja; Arany János: Toldi (Előhang és kijelölt versszakok);

2. félév: Janus Pannonius: Pannónia dicsérete; Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

- 10-15 mondatból álló önálló fogalmazás (előre megadott címekből kell egyet kiválasztani a vizsgázónak)

Magyar nyelvtan

- elvárt ismeretek: a vizsgázó ismerje fel a szófajokat különböző szövegekben (főnév, melléknév, számnév, ige, igenév, névmások - személyes, mutató, birtokos, visszaható, kölcsönös, kérdő - névelő, igekötő; tudja megkülönböztetni a köznevet a tulajdonnévtől; sorolja fel a tulajdonnevek fajtáit; tudjon melléknevet fokozni (alap-, közép-, felsőfok); tudjon különbséget tenni határozott és határozatlan számnév között; ismerje az igével kapcsolatban a szám, személy, idő, mód fogalmát
- helyesírási követelmények: 30 szóból álló szójegyzékben található szavak helyesírása

Magyar nyelv és irodalom

7. évfolyam

Magyar nyelvtan

A nyelvtan vizsga írásban történik: a tanulótól szövegértési, helyesírási és nyelvtani ismeretek ellenőrzését szolgáló feladatlap kitöltését kérjük.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

1.félév:

- A szó szerkezetek

a szókapcsolatok, az **alárendelő** szó szerkezetek, a **mellérendelő** szó szerkezetek. Felismerésük, fajtáik meghatározása, tulajdonságaik ismertetése. Ágrajzzal való ábrázolásuk.

- Mondatok, mondatrészek: az állítmány, az alany, a tárgy

A mondat: mondatfajták a beszélő szándéka szerint, mondatfajták szerkezet szerint.

Az állítmány: fogalma, szófaji jellemzői az állítmány típusai, az állítmány elemzése

Az alany: fogalma, szófaji jellemzői, az alany elemzése, az alany fajtái

Az alany és állítmány kapcsolata

A tárgy: fogalma, szófaji jellemzői, a tárgy elemzése, a tárgy fajtái

2.félév:

- Mondatok, mondatrészek: a határozók és a jelzők

A határozó: fogalma, szófaji jellemzői, a határozó elemzése, a határozók fajtái I. (hely-, idő-, szám-, állapot-, mód-, fok- és mértékhatározó, eredet, társ-, eszköz-, részeshatározó)

A jelző: fogalma, jellemzői, fajtái, minőség-, mennyiség és birtokos jelző elemzése

- Kommunikáció és tömegkommunikáció

A tömegkommunikáció, média, a rádió, televízió, a reklám, a világháló, a tömegkommunikáció fogyasztásának veszélyei

Magyar irodalom

Az irodalom vizsga 7. évfolyamon szóbeli és írásbeli részből áll.

1. félév írásbeli:

15-20 mondatos fogalmazás önálló alkotása. A tanuló által készített szöveget az 7. évfolyamra tanult és rögzített gyakorlati ismeretek alapján értékeljük: a szöveg nagyobb gondolati egységeinek tagolása, szóismétlések elkerülése, szinonimák megfelelő alkalmazása, nyelvtanilag pontos mondatszerkesztés szempontjait figyelembe véve értékeljük az elkészült írást.

1.félév - szóbeli:

A vizsgázó tanulónak az alábbi tételkből húzni kell egyet.

10 perc felkészülési idő után (vázlat készítésére van lehetőség - a primer szöveg használatával - , amit a diák használhat felelete közben) Az első kivételével, minden tételhez tartozik egy memoriter is, amit feleléskor el kell mondani.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Tételek első félév:

1. A romantika és a reformkor– A reformkori sajtó
2. **Kölcsey Ferenc** két alkotása a **Himnusz** (keletkezés, szerkezet, a vers egyéb jellemzői) és a **Huszt** (verselése, műfaja) – Kölcsey Ferenc: Himnusz (memoriter)
3. **Vörösmarty Mihály: Szózat** (keletkezés, szerkezet, műfaja, a vers egyéb jellemzői- szóképek, alakzatok) - Vörösmarty Mihály: Szózat (memoriter)
4. **Petőfi Sándor: A XIX. század költői** (keletkezés, szerkezet, műfaja, verselése- szóképek, alakzatok) Petőfi Sándor: A XIX. század költői- részlet (memoriter)
5. **Petőfi Sándor: Szeptember végén** (keletkezés, szerkezet, műfaja, verselése- szóképek, alakzatok) Petőfi Sándor: Szeptember végén (memoriter)
6. **Arany János: Szondi két apródja** (keletkezés, szerkezet, műfaja, verselése- szóképek, alakzatok)
Arany János: Szondi két apródja –részlet (memoriter)

2. félév: írásbeli

15-20 mondatos fogalmazás önálló alkotása. A tanuló által készített szöveget az 7. évfolyamra tanult és rögzített gyakorlati ismeretek alapján értékeljük: a szöveg nagyobb gondolati egységeinek tagolása, szóismétlések elkerülése, szinonimák megfelelő alkalmazása, nyelvtanilag pontos mondatszerkesztés szempontjait figyelembe véve értékeljük az elkészült írást.

2. félév - szóbeli

A vizsgázó tanulónak az alábbi tételkből húzni kell egyet.

10 perc felkészülési idő után (vázlat készítésére van lehetőség -a szövegek alkalmazásával-, amit a diák használhat felelete közben) kerül sor a kapott téma kifejtésére.

Minden tételhez tartozik egy memoriter is, amit feleléskor el kell mondani.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Tételek 2. félév:

1. Lírai műfajok- bemutatásuk egy-egy példán keresztül: **elégia, óda, himnusz-** lírai alany, **lírai én fogalma**
2. Lírai műfajok- bemutatásuk egy-egy példán keresztül: **helyzetdal, életkép, epigramma-** a költői képek és **alakzatok**

3. **Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője**- olvasónapló bemutatása (keletkezés, műfaji jellemzők, a regény szerkezeti- tartalmi felépítése, szereplőinek jellemzése)
4. Kisepikai alkotások, a **novella** jellemző vonásai **Mikszáth Kálmán: Bede Anna tartozása és Móricz Zsigmond: Hét krajcár** c. művei alapján
5. A **dráma műnem** sajátosságai- a **komédia műfajának** jellemzői **Molière: A fősvény** drámarészletének segítségével. A darab tartalmi, szerkezeti felépítésének a bemutatása.

Magyar nyelv és irodalom

8. évfolyam

Magyar nyelvtan

A nyelvtan vizsga írásban történik: a tanulótól szövegértési, helyesírási és nyelvtani ismeretek ellenőrzését szolgáló feladatlap kitöltését kérjük.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Elvárt ismeretek:

*a vizsgázó legyen tisztában a helyesírási alapelvekkel

*ismerje fel a szófajokat

*ismerje fel a szavak szerkezetét (szótő + toldalékok: képző, jel, rag)

*hangalak és jelentés szempontjából tudja csoportosítani a szavakat (egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú és hasonló alakú, rokon értelmű és ellentétes jelentésű, hangutánzó és hangulatfestő szavak)

* legyen tisztában a mondatfajtákkal, mondatrészekkel

*ismerje fel a különböző szószerkezeteket

*ismerje fel az egyszerű és összetett mondatokat (ezek fajtáit)

helyesírási követelmények:

*a kiejtés szerinti szavainkban a magánhangzók és mássalhangzók időtartamának pontos jelölése

*a tanult és gyakorolt mássalhangzótörvények felismerése és helyesírása az egyes szavakban.

*a hagyományos írásmód szerinti családnevek helyesírása

*összetett szavak helyesírása

*összetett mondatok központosítása

*idézetek helyesírása

Magyar irodalom

Az irodalom vizsga 8. évfolyamon szóbeli és írásbeli részből áll.

A számonkérés írásbeli része:

teszt a tanult ismeretekből, irodalmi fogalmakból

(népköltészet, műköltészet, műnemek, műfajok, költői képek, alakzatok, rímek, verselési fajták, korok, korstílusok...)

A szóbeli vizsga

A vizsgázó tanulónak az alábbi tételekből húzni kell egyet.

15 perc felkészülési idő után (vázlat készítésére van lehetőség, amit a diák használhat felelete közben) kerül sor a kapott téma kifejtésére.

Értékelés: 1-5 érdemjeggyel.

Tételek 1. félév:

1. A Nyugat irodalma (az újság keletkezése, induló programja, a Nyugat nemzedékei, lírikusok munkássága, verseik, választott költő egy versének részletes elemzése)

memoriter: Babits Mihály: Messze. messze /vagy: Juhász Gyula: Tiszai csönd /

vagy: Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekig

2. Ady Endre (a költő élete, munkássága, néhány tanult versének bemutatása, rövid elemzése)

memoriter: Ady Endre: : A magyar Ugaron, Párisban járt az Ősz / vagy: Őrizem a szemed

3. József Attila (a költő élete - Curriculum vitae alapján, néhány tanult versének bemutatása, rövid elemzése)

memoriter: József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra

4. Radnóti Miklós (a költő élete - a történelmi háttér, néhány tanult versének bemutatása, rövid elemzése)

memoriter: Radnóti Miklós: Nem tudhatom

Tételek 2. félév:

5. A novella és egyéb kisepikai műfajok

választott novella elemzése: Karinthy: Tanár úr kérem, Móricz Zsigmond: Hét krajcár

6. Regények, regényrészletek (műfaji jellemzők, csoportosítás különböző szempontok szerint)

Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig c. regényének elemzése, kedvenc regények

7. A dráma (színház az ókortól napjainkig, tragédia és komédia)

Shakespeare: Rómeó és Júlia c. művének bemutatása

8. Összegzés: irodalmi ismereteink

*A népköltészet és műköltészet (népköltészeti alkotások jellemzői, keletkezésük; műfajok; műköltészeti alkotások jellemzői, keletkezésük; a műfordítás)

* Vers és próza (azonosságok, különbségek, rímfajták, verssor, versszak, verselési formák: hangsúlyos és időmértékes verselés, verses műfajok, költői képek, stíluseszközök)

Memoriter: két kedvenc költemény bemutatása